

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Pepelovej a členiek senátu JUDr. Aleny Prieцelovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v právnej veci žalobcu: **O. K.**, IČO: X., O. Ú. K., zast. JUDr. E. G., advokátkou so sídlom L., proti žalovanému: **Ing. P. J., CSc.**, správcovi konkurznej podstaty úpadcu: P. D. so sídlom v K., IČO: X. so sídlom správcu konkurznej podstaty: F., zast. JUDr. A. G., advokátkou so sídlom R., **o určenie pravosti pohľadávky vo výške 99 259,91 Eur (2 990 304,-- Sk)**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 44Cbi 16/2002-85 zo dňa 3. mája 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 44Cbi 16/2002-85 zo dňa 3. mája 2010 vo veci samej **p o t v r d z u j e .**

V časti, týkajúcej sa trov konania rozsudok **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 3 498,74 Eur.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-IK 3/96 bol dňa 28. 10. 1998 na majetok P. D. K. vyhlásený konkurz a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený Ing. J. P., CSc. Po vyhlásení konkurzu žalobca platobným výmerom č. 8/99P za rok 1999 na základe daňového priznania k dani z nehnuteľnosti za rok 1999 vyrubil ako správca dane úpadcovi daň z nehnuteľností za pozemky, zastavané plochy a stavby v sume 348 534,-- Sk. Na základe daňového priznania úpadcu za rok 2000 vystavil žalobca Platobný výmer č. 7/2000P, vrátane dodatku č. 7/00P a vyrubil daň z nehnuteľností, spolu vo výške 1 259 662,-- Sk a na základe daňového priznania k dani z nehnuteľností za rok 2001 vyrubil žalobca Platobným výmerom č. 8/01P daň z nehnuteľností vo výške 1 382 108,-- Sk, spolu 2 990 304,-- Sk. Žalobca sa domáhal zaplataenia tejto dane u správcu konkurznej podstaty. Žalobca do spisu založil konkurznú prihlášku zo dňa 01. 02. 1999 na sumu 1 870 209,-- Sk, ako aj Upovedomenie o popretí tejto pohľadávky zo dňa 17. 06. 2002, ktoré však v priebehu ďalšieho konania označil len za podporný dôkaz, ktorý nesúvisí s prejednáványm sporom. Ohľadne uplatnenia pohľadávky vo výške 2 990 304,-- Sk žalobca uviedol, že nárok na zaplataenie dane z nehnuteľnosti za rok 1999, 2000 a 2001, vyrubený uvedenými platobnými výmermi, žalobca konkurznou prihláškou neuplatnil, nakoľko daň zaplataená za uvedené obdobie nebola, priamo podal žalobu na určenie pravosti tejto pohľadávky. Má za to, že sa jedná o pohľadávku proti podstate podľa ust. § 31 ods. 2 ZKV, vznik povinnosti žalovaného je nesporný a pohľadávky proti podstate, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, sú splatné v priebehu konkurzu. Žalovaný pohľadávku na zaplataenie dani z nehnuteľnosti za rok 1999, 2000 a 2001 neuznáva, čo znamená, že ich odmietol zaradiť aj do súpisu pohľadávok proti podstate.

Súd posúdil uplatnené právo navrhovateľa v zmysle ust. § 20 ods. 1, § 23 ods. 1, 2 a 3 v spojení s ust. § 31 ods. 1 písm. f/ a § 31 ods. 3 ZKV v platnom znení (ku dňu vyhlásenia konkurzu, teda k 28. 10. 1998).

S poukazom na ust. § 31 ods. 1 písm. f/ ZKV v priebehu konkurzného konania možno uspokojiť kedykoľvek pohľadávky proti podstate. V tomto prípade žalobca preukázal, že pohľadávky, vyplývajúce z platobných výmerov č. 8/99P, 7/2000P a 8/OIP, sú pohľadávky proti podstate a sú pohľadávkami právoplatnými a vykonateľnými. Z predložených daňových priznaní, ako aj z platobných výmerov mal súd za preukázané, že boli vystavené na úpadcu,

ktorý nestratil procesné postavenie vyhlásením konkurzu, a preto námietka žalovaného ohľadne nesprávneho vystavenia platobných výmerov na úpadcu je nedôvodná. Podľa ust. § 23 ods. 3 ZKV, kto popiera vykonateľnú pohľadávku, musí toto stanovisko uplatniť podľa povahy pohľadávky buď na súde alebo na príslušnom správnom orgáne v lehote určenej súdom. Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že procesné postavenie žalobcu v takomto prípade prislúcha správcovi konkurznej podstaty alebo konkurznému veriteľovi. Súd posúdil uplatnené právo na zaplatenie označenej pohľadávky s tým, že v prípade podania žaloby o určenie pravosti pohľadávok v zmysle ZKV, súd rozhoduje o určení pravosti a výšky, avšak nemôže zaviazat' v tomto konaní žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy tak, ako si to žalobca v žalobe uplatnil. Preto súd žalobu zamietol.

O trovách konania, ktoré pozostávajú z úhrady súdneho poplatku za odvolanie vo výške 331,9 Eur a trov právneho zastúpenia žalovaného vo výške 3 166,81 Eur, rozhodol s poukazom na ust § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie v zákonom stanovenej lehote podľa ust. § 204 ods. 1 O. s. p. Uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. Z celého priebehu konania mohlo byť súdu zrejmé, že žalovaný žalobou uplatnenú pohľadávku proti podstate neuznal a žalobca nemal k dispozícii iný právny prostriedok ako žalobu o určenie pravosti a zaradenia pohľadávky, aby žalovaného prinútil uznať jeho pohľadávku proti podstate a zaradiť ju do súpisu pohľadávok proti podstate. Žalobca dňa 02. 02. 2005 navrhol zmenu žaloby tak, že požaduje určenie pravosti pohľadávky vo výške 2 990 304,-- Sk a jej zaradenia ako pohľadávky proti podstate. S touto zmenou žaloby sa súd nevysporiadal. Súd mal vziať do úvahy aj ustanovenia osobitného zákona o správe daní - § 95 ods. 5 v spojení s ustanovením § 31 ods. 5 zákona o konkurze a vyrovnaní, keďže žalobca si riadne uplatnil ako pohľadávku proti podstate pohľadávku v celkovej výške 2 990 304,-- Sk, ktorá vznikla na základe platobných výmerov č. 8/99P, 7/2000P a 8/OIP. Žalovaný uplatnenú pohľadávku spochybnil, na výzvy žalobcu právne upraveným spôsobom nereagoval aj napriek tomu, že v nich bolo uvedené, že bude podaná žaloba o určenie pravosti pohľadávky. Žalobca preto nemal inú možnosť ako domáhať sa svojho práva súdnou cestou. Ak by žalobu nepodal, je otázne, či by sa žalovaný jeho pohľadávkou vôbec zaoberal. Žalovaný sa mylne domnieval, že pohľadávka žalobcu bola prihlásená do konkurzného konania a že žalobcovi

bolo oznámené jej popretie. Má za to, že žalovaný spochybnil nielen vydané platobné výmery, ale ak daňové priznania, na základe ktorých boli platobné výmery vydané, a preto sa domáhal určenia pravosti takto vzniknutých pohľadávok na súde. V tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 31 zákona o konkurze a vyrovnaní.

Žalobca v odvolaní namieta aj správnosť výroku o náhrade trov konania.

Uloženie povinnosti nahradiť trovy konania žalovanému považuje za nespravodlivé v kontexte vyvolania súdneho sporu žalovaným, ktorý nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o konkurze a vyrovnaní. Samotná skutočnosť, že účastník mal v konaní plný úspech, ešte nemusí znamenať, že mu musí byť priznaná náhrada trov konania alebo plná náhrada trov konania, pričom je potrebné zvažovať aj účelnosť vynaložených trov. Nemožno napríklad priznať náhradu trov konania účastníkovi, ktorý síce v konaní mal úspech, avšak samotná žaloba bola podaná dôvodne, pričom žalovaný bol úspešný len preto, že vzniesol námietku nedostatku aktívnej legitímácie. Zásada úspechu vo veci je doplnená zásadou zavinenia. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu prichádza do úvahy aj aplikácia ustanovenia § 147 ods. 1 O. s. p., keďže žalobca v priebehu celého daňového konania zodpovedne uplatňoval povinnosti správcu dane.

Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa, alebo pokiaľ rozhodne tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdí, aby napadnuté rozhodnutie zmenil v časti výroku o náhrade trov konania tak, že náhrada trov konania vo výške 3 498,74 Eur sa žalovanému nepriznáva.

Proti výroku o náhrade trov konania podal odvolanie aj žalovaný s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. b/ a f/ O. s. p. Uviedol, že v konaní si uplatnil náhradu trov konania, pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku za podanie odvolania v celkovej výške 4 838,77 Eur. Súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia podľa § 13 ods. 7 vyhl. č. 163/2002 Z. z. tak, ako boli uplatnené za 3 úkony v roku 2002 vo výške 1 387,-- Eur. V tejto časti došlo k zrejmej chybe v počítaní, uplatnené bolo 1 388,21 Eur.

Za rok 2008 a 2010 súd priznal náhradu trov za 5 úkonov podľa § 14b ods. 1 písm. c/ vyhl. č. 655/2004 Z. z. v platnom znení v celkovej výške 1 439,80 Eur. Trovy boli uplatnené vo výške 2 632,88 Eur podľa § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. v platnom znení. Podľa § 14b uvedenej vyhlášky sa však účtuje tarifná odmena advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi v občianskom súdnom konaní. Súd pri rozhodovaní vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci výšky a určenia odmeny advokáta za právne služby. Nesprávne bola priznaná aj náhrada za stratu času, keď z uplatnenej sumy 272,49 Eur bolo priznaných 144,24 Eur. K chybe v počítaní došlo aj pri vyčíslení výšky náhrady cestovného.

Navrhuje, aby náhrada trov konania bola žalovanému priznaná vo výške 4 838,77 Eur.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný.

Uviedol, že žalobca podaním odvolania zbytočne predlžuje konanie a zvyšuje náklady, ktoré odmieta uhradiť. Poukazuje na nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu v predmetnom konaní. Požaduje, aby mu bola priznaná náhrada trov konania vo výške 4 838,77 Eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu vo veci samej nie je dôvodné.

Žalobca žalobou, podanou dňa 13. 02. 2002, požadoval určiť, že jeho pohľadávka vo výške 2 990 304,-- Sk sa považuje za zistenú a žalovaný je povinný ju zaradiť a zaplatiť ako pohľadávku proti podstate v sume 2 990 304,-- Sk. Podaním zo dňa 07. 02. 2005, označeným ako zmena návrhu súdu oznámil, že podanou žalobou sa domáha určenia pravosti pohľadávky vo výške 2 990 304,-- Sk a jej zaradenia ako pohľadávky proti podstate. Súčasne uviedol, že pohľadávka bola v priebehu konkurzného konania riadne prihlásená u správcu konkurznej podstaty ako pohľadávka proti podstate a vznikla na základe daňového priznania podaného žalovaným k dani z nehnuteľností a následne platobných výmerov, vydaných žalobcom. Súd prvého stupňa v konaní rozhodol o takto zmenenom návrhu.

Žalobca v odvolaní poukazuje na existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 1 písm. f/ O. s. p., t. j. že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Pod nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov konkurzní veritelia pohľadávok, ktoré zostali sporné čo do pravosti, výšky alebo poradia, môžu sa domáhať určenia svojho práva v lehote, určenej súdom. Žalobu musia podať na súde, ktorý vyhlásil konkurz, proti všetkým, ktorí pohľadávku popreli, smú sa v nej dovolávať len právneho dôvodu a poradia uvedeného v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní a pohľadávku môžu uplatniť len do výšky uvedenej v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní. Ak nejde o vec patriacu do právomoci súdu, rozhodne o pravosti pohľadávky príslušný správny orgán. O poradí popretej pohľadávky rozhodne vždy súd.

Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia, kto popiera vykonateľnú pohľadávku, musí toto stanovisko uplatniť podľa povahy pohľadávky buď na súde, alebo na príslušnom správnom orgáne v lehote určenej súdom.

Konkurznou prihláškou zo dňa 03. 02. 1999 si žalobca prihlásil do konkurzného konania, vedeného proti úpadcovi P. D. so sídlom v K. pohľadávku vo výške 1 874 209,-- Sk ako pohľadávku prvej triedy a vo výške 5 527 080,-- Sk ako pohľadávku druhej triedy, pričom nesprávne uviedol celkovú výšku prihlásenej pohľadávky. Žalovaný poprel prihlásenú pohľadávku v plnej výške.

Pohľadávka vo výške 2 990 304,-- Sk, určenia pravosti ktorej sa žalobca v predmetnom konaní domáha, predstavuje daň z nehnuteľností, vyrubenú úpadcovi vykonateľnými platobnými výmermi.

Ako vyplýva z citovaného ustanovenia § 23 ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní, ak je veriteľovi popretá vykonateľná pohľadávka, žalobu na súde alebo návrh na správnom orgáne, ak vec nepatrí do rozhodovacej právomoci súdu, podáva ten, kto vykonateľnú pohľadávku poprel. V danom prípade poprel vykonateľnú pohľadávku žalobcu žalovaný ako správca konkurznej podstaty. Právnym dôsledkom nepodania žaloby aktívne legitimovaným subjektom je skutočnosť, že vykonateľná pohľadávka sa považuje za nespornú a zistenú.

Keďže vzhľadom na právny dôvod uplatnenej pohľadávky nie je daná vecná aktívna legitímácia žalobcu, súd prvého stupňa postupoval správne, keď žalobu zamietol. Napadnutý rozsudok preto odvolací súd vo veci samej podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

V odvolaní proti výroku o náhrade trov konania žalobca aj žalovaný namietajú ich výšku, pričom žalobca spochybňuje aj dôvodnosť postupu súdu podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Súd prvého stupňa odôvodnil výšku trov konania, pozostávajúcich aj z odmeny právneho zástupcu žalovaného za poskytnuté úkony právnej služby s poukazom na ustanovenie § 13 ods. 7 vyhl. č. 163/2002 Z. z. za úkony právnej služby, poskytnuté žalovanému jeho právnym zástupcom v roku 2002 a podľa § 14b ods. 1 písm. c/ vyhl. č. 655/2004 Z. z. za úkony, poskytnuté v roku 2008 a 2010.

Konanie o určenie pravosti pohľadávky z hľadiska určenia tarifnej odmeny advokáta za poskytnuté úkony právnej služby je potrebné považovať za určovací spor s neoceniteľnou hodnotou veci, čo súd prvého stupňa v odôvodnení aj správne konštatoval. V rozpore s tým však odmenu priznal podľa ustanovenia vyhlášky č. 163/2002 Z. z., ktoré sa vzťahuje na odmenu právneho zástupcu v určovacích sporoch, ktorých predmetom je ocenieľné plnenie, pričom odmenu podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. priznal podľa ustanovení, týkajúcich sa tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie osoby v materiálnej núdzi. Ohľadom výšky priznanej náhrady za stratu času je rozhodnutie nepreskúmateľné vzhľadom na nedostatok jeho odôvodnenia. V tejto časti preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a písm. h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O. s. p.), v ktorom sa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júla 2011

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová